

DDD

NEWS

DUTCH DIGESTIVE DISEASE NEWS

Overzicht DDD 5-6 oktober

Rubriek Digestive Sciences

Interview Chris Mulder

NVGE
NEDERLANDSE VERENIGING
VOOR GASTRO-ENTEROLOGIE

JAARGANG 28 NUMMER 3 SEPTEMBER 2017

Onder professoren!

ADVERTENTIE

COLOFON

DDD news van de Nederlandse Vereniging voor Gastro-enterologie.
Verschijnt vier maal per jaar.
De Nederlandse Vereniging voor Gastro-enterologie is opgericht op 26 oktober 1913.

Redactieadres/Inlichtingen advertenties:

Van Gijtenbeek
secretariaatszaken en
congresbegeleiding
Postbus 657,
2003 RR Haarlem
Tel: 023 - 5513016
Fax: 023 - 5513087
E-mail: secretariaat@nvge.nl
Correspondentie kan worden
gestuurd naar het redactieadres.
Het bestuur behoudt zich
het recht voor om te bewerken.

Secretariaat/

Ledenadministratie:

Postbus 657, 2003 RR Haarlem
Tel: 023 - 5513016
Fax: 023 - 5513087
E-mail: secretariaat@nvge.nl
ledenadministratie@nvge.nl

Lidmaatschap:

Aanmelden via www.nvge.nl

Opzegging:

Het lidmaatschap loopt
per kalenderjaar, eventuele
opzeggingen vóór 1 december via
ledenadministratie@nvge.nl

Overname van gegevens uit
DDD news is toegestaan met
bronvermelding.

Vormgeving:

M.art grafische vormgeving

Omslagfoto:

Prof. dr. C.J.J. Mulder

De hoofdsponsors van de NVGE in 2017 zijn:

Ferring BV
Norgine
Olympus Nederland BV
Takeda

ISSN: 2543-3075

VOORWOORD

Voor sommigen moet de vakantie nog beginnen en voor anderen zit het er al weer op, voor diegenen die het nog in het verschiet hebben heel veel plezier en hopelijk hebben diegenen die het alweer achter de rug hebben genoeg inspiratie opgedaan voor het komende jaar. En alhoewel het pas augustus is hebben wij onze blik zelfs al weer op oktober gericht: de DDD op 5 en 6 oktober. Veel symposia dit jaar en op de vrijdag een uitgebreid verpleegkundig programma. De ledenvergadering zal plaatsvinden op de donderdagochtend en we hopen op een goede discussie tijdens de vergadering. Mocht u al punten ter bespreking hebben, dan kunt u

deze mailen naar het secretariaat. De presentatie van nieuwe onderzoeksresultaten is te vinden in de verschillende abstract sessies op donderdag en vrijdag. In totaal werden 85 abstracts geselecteerd uit een inzending van 115 abstracts.

Zoals al aangestipt in een eerdere editie verwelkomen wij een aantal buitenlandse sprekers in oktober zoals Douglas Drossman - die de Tytgat lecture zal geven - Magnus Simren, Sigrid Elsenbruch en Michael Kaminsky. De eerste 3 sprekers zullen op donderdag een uitgebreide update geven over IBS en daarnaast is er de mogelijkheid om een interactieve masterclass te volgen over dit onderwerp. Andere masterclasses op de donderdag staan in het teken van inflammatoire darmziekten en obstructie van de tractus digestivus. Het aantal plaatsen voor deze laatste 2 sessies is beperkt, dus wees op tijd met de inschrijving hiervoor! Ook op donderdag is er een doorlopend NVGIC programma met aandacht voor slokdarm/maag, HPB en de bariatric. Het NVH symposium staat in het teken van de lever-darm as. Daarnaast zal de nieuwe richtlijn bloedingen tractus digestivus besproken worden om 15.30 uur in de Parkzaal. Na het eerdere succes opnieuw een programma door en voor oudgedienden, deze zal starten om 13.00 uur. De donderdag wordt plemair afgesloten met de toekenning van het erelidmaatschap aan prof. dr. Chris Mulder, de voordrachten van de president select, de uitreiking van de NVGE subsidies en daarna de eerder genoemde Tytgat Lecture. Wij nodigen u van harte uit aanwezig te zijn! Om alles hierna even te laten bezinken is er een borrel met aansluitend diner. Op vrijdag een uitgebreid programma van de V&VN met in de middag een apart programma voor de verpleegkundige endoscopisten, die hun lustrum vieren dit jaar. Daarnaast in de ochtend zowel videosessies van de sectie gastrointestinale endoscopie als ook een symposium met

Lees verder op pagina 5.

INHOUD

In memoriam Sjoerd van der Werf 1945-2017	5
Interview Chris Mulder	6
Introductie Louis Vermeulen en Palak Trivedi	9
UEG: de Public Affairs Committee	11
Binnenkort online: nieuwe NVGE congresapp	17
Onschuldige virale infectie verdacht van veroorzaken Coeliakie	19
De Liver research meeting op de DDD	20
Oproep musicerende NVGE-ers	21
Uw endoscopie foto op een tentoonstelling?	27

CONGRESAGENDA 2017
8 september

2e HPB Dag in Leiden
 Inlichtingen: 023-5513016
 Inschrijven via:
www.mdlcentrumleiden.nl/hpbtoday

9 – 12 september

ESPEN congres, clinical nutrition and metabolism
 Locatie: World Forum Den Haag
 Inlichtingen: www.espen.org/c.f.jonkers@amc.nl

12 september

NvVO-Oncologiedag 'Urologische tumoren'
 Locatie: de Eenhoorn, Amersfoort
 Meer informatie: secretariaat@nvvoncologie.nl
 Inschrijven: www.nvvoncologie.nl

15 september

Kinder MDL-problematiek
 Locatie: AMC, Amsterdam
 Meer informatie en inschrijven: <http://www.epgs.nl/meest-gestelde-vragen-aan-de-kinder-mdl-arts/>

20 - 21 september

World Gastroenterological Conference
 Locatie: Philadelphia, USA

21 - 22 september

4th International Course - Madrid International Bariatric Endoscopy
 Locatie: Madrid, Spanje

26 september

Nationale ICC-dag
 Locatie: Openbare Bibliotheek, Amsterdam
 Inlichtingen: www.icc-ibd.com

28 september

Radboudumc Endoscopy Symposium
 Locatie: Radboud universitair medisch centrum
 Inlichtingen via e-mail: Irma.Sindorf@radboudumc.nl

29 september

Jubileumsymposium: 40 jaar NVH
 Locatie: Koninklijk Instituut voor de Tropen
 Inlichtingen: Secretariaat NVH Postbus 657 - 2003 RR Haarlem
 Tel.: 023 - 551 3016
 E-mail: secretariaat@nvh.nl

28 - 29 september

EUS ENDO 2017 - International Live Course
 Locatie: Marseille-France
 Inlichtingen: <http://eus-endo.org/en/>

4 oktober

Cursorisch onderwijs in Maag-Darm-Leverziekten
 Locatie: Conference Center NH Koningshof te Veldhoven
 Inlichtingen: Secretariaat NVMDL, Postbus 657 - 2003 RR Haarlem
 Tel.: 023 - 551 3016
 E-mail: congres@mdl.nl

5 - 6 oktober

Digestive Disease Days NVGE
 Locatie: Conference Center NH Koningshof te Veldhoven
 Inlichtingen: Secretariaat NVGE, Postbus 657 - 2003 RR Haarlem
 Tel.: 023 - 551 3016
www.nvge.nl

9-12 oktober

17th International Nutrition & Diagnostics Conference
 Locatie: Praag
 Voor meer informatie: www.indc.cz

30 - 31 oktober

World Gastroenterology & Liver Conference
 Locatie: Toronto, Canada
 Website: <http://liver.alliedacademies.com/>
 E-mail: liver@alliedmeetings.com

3 - 4 november

"Advanced laparoscopic pancreas surgery: a hands-on workshop"
 Locatie: AMC, Amsterdam
 Informatie: de European Association for Endoscopic Surgery (EAES) i.s.m. met E-MIPS en DPCG
www.e-mips.org/workshop

13 november

Casuïstische conferentie Jaarbeurs Utrecht
 Inlichtingen: Secretariaat NVGE, Postbus 657 - 2003 RR Haarlem
 Tel.: 023 - 551 3016
 E-mail: congres@nvge.nl

16 - 18 november

European High Resolution Anoscopy (HRA) Course Amsterdam
www.anoscopycourse.eu

23 november

32e Erasmus Liver Day
 Congrescentrum De Doelen Kruisplein 30 te Rotterdam
 Informatie en aanmelden: www.erasmusmc.nl/liverday
 e-mail: liverday@erasmusmc.nl
 Tel: 010 - 703 5942

4 - 7 december

European Colorectal Congress 2017: Spotlight on the rectum
 Locatie: St. Gallen, Zwitserland
 Website: www.colorectalsurgery.eu

7 december

6e Up-to-date in erfelijke kanker: 25 jaar Lynch syndroom
 Auditorium, Radboudumc, Nijmegen

Vrijdag 8 december

DELTA IBD dag
 Rotterdam
 Samenwerking UZ Leuven, Erasmus MC en LUMC

18 - 19 december

Amsterdam Live Endoscopy
 Locatie: Hotel Okura, Amsterdam
www.amsterdamendoscopy.com

De Digestive Disease Days van de NVGE in de komende jaren vindt u via www.nvge.nl

Vervolg voorwoord.

als onderwerp het multidisciplinair voedingsteam. Vooral dit laatste symposium is uitermate geschikt om de kennis te verbreden op het gebied van voeding. BVO symposium met gastspreker Michael Kaminsky staat op de planning vanaf 11.30 uur met daarnaast richtlijnen in de dagelijkse praktijk, met als onderwerp de richt-

lijnen voor pancreatitis en galstenen. Het programma wordt op 6 oktober om 14.00 uur afgesloten in het Auditorium met een symposium van de sectie IBD. U kunt binnenkort alles nalezen in de nieuwe congresapp (zie bladzijde 17).

Naast de NVGE ledenvergadering vinden ook de ledenbijeenkomsten

plaats van de secties en natuurlijk van de NVMDL. Speciaal voor de NVMDL i.o. wordt op de donderdag een sessie gehouden over financiën.

Al met al zeer veel keus, dus heel graag tot ziens in Veldhoven,

Janneke van der Woude, secretaris

NIEUWS

In memoriam Sjoerd van der Werf 1945-2017

Op 5 juli jl. overleed op 71-jarige leeftijd MDL-arts Sjoerd van der Werf, NVGE-penningmeester van 1999-2005

Na zijn studie Geneeskunde in Nijmegen en Tropenopleiding in Den Bosch werkte Sjoerd van 1972 tot 1975 als tropenarts in Kenia. Hierna volgde hij de opleiding Interne Geneeskunde en MDL in Nijmegen en Arnhem. Tijdens zijn opleiding tot MDL-arts promoveerde hij in 1983 op het proefschrift: Deoxycholate metabolism in man with special reference to colonic carcinogenesis. Van 1984 tot aan zijn pensionering in 2010 werkte Sjoerd als MDL-arts in het Westeinde Ziekenhuis in Den Haag. Nadien was hij werkzaam als pensionado in Ziekenhuis Bronovo in Den Haag en de DC Klinieken in Voorschoten, tot zich in 2015 een slopend coloncarcinoom aandiende. Sjoerd was een briljante dokter. Hij las niet alleen alle medische vakliteratuur, maar met zijn fotografische geheugen onthield hij het ook allemaal feilloos. Zijn medische kennis was dan ook onuitputtelijk. Hij genoot ervan om die kennis over te dragen op anderen. En met zijn aanstekelijke enthousiasme, gekoppeld aan een bovengemiddeld gevoel voor humor, heeft hij veel jonge collega's weten te interesseren voor het MDL-vak.

Sjoerd was ook een pionier, die zich graag buiten de gebaande paden begaf. Zo zag hij in de jaren 90 reeds de meerwaarde van endo-echografie. Westeinde was hiermee het eerste ziekenhuis in Den Haag en deed in de beginjaren zelfs endo-echo's voor aanpalende academische ziekenhuizen! Pseudocyste drainage? Sjoerd was een van de eersten die dit deed. Auto-immuunpancreatitis? Sjoerd publiceerde samen met Henk van Buuren als een van de eersten over dit onderwerp.

Wat weinig collega's weten, is dat Sjoerd de bedenker en oprichter was

van de regionale MDL-bijeenkomsten Diner Pensant. Inmiddels is het een beproefde formule, die niet alleen in veel regio's in Nederland maar ook in Vlaanderen al ruim 15 jaar plaatsvindt. Een fraai huzarenstukje van Sjoerd speelde zich af op 7 februari 2007. Op het podium van een bomvolle grote zaal van muziekcentrum Vredenburg in Utrecht, voerde Sjoerd muzikaal begeleid door het voltallige Metropole Orkest een gastroscopie bij zichzelf uit. Je moet het maar durven. "Ach, ik heb wel voor hetere vuren gestaan", was zijn nuchtere reactie.

Time-management, een woord waar hij zo van gruwelde, was duidelijk minder ontwikkeld bij Sjoerd. Zijn spreekuren liepen met gemak 1,5 uur uit, waarbij hij al zijn patiënten de volle aandacht gaf. Het lange wachten deerde geen enkele patiënt. Ze wisten allemaal: zometeen zit ik bij dokter Van der Werf en krijg ik alle aandacht en zorg. En dat was misschien wel het meest typerende aan Sjoerd: zijn oprechte en onvoorwaardelijke belangstelling voor iedereen.

Met het overlijden van Sjoerd van der Werf verliest MDL-Nederland een zeer markante MDL-arts.

Maarten Meijssen

“Hermans was
zelf ook geen
makkelijke man”

VUmc

Op 30 juni jl. nam Chris Mulder afscheid als afdelingshoofd Maag-Darm-Leverziekten van het VUmc. Zijn afscheidsrede, getiteld 'Onder professoren', werd bijgewoond door ongeveer 800 aanwezige gasten, waaronder een grote afvaardiging aan professoren uit alle windstreken van het land. Chris verwees naar het gelijknamige boek van W.F. Hermans, waarin de hoofdrolspeler verwickeld is in een complex machtsspel met de hem omringende professoren. Mulder (met een passende dosis zelfspot): "Hermans was zelf ook geen makkelijke man"

Een terugblik op een prachtige carrière

In zijn afscheidsrede blikte hij terug op een carrière van ruim 40 jaar. Een carrière, waarin hij ooit begon bij de bacteriologie, promoveerde op neonatale meningitis, maar uiteindelijk via infectieziekten en hematologie -omdat hij de enige was die het aan zou durven- een stage gastroenterologie deed bij Karel Haex in Leiden en zo voor altijd verslingerd raakte aan de MDL. Naar aanleiding van een case report, dat hij schreef in de jaren '80, over een patiënt met coeliakie kreeg hij de naam expert te zijn op het gebied van de coeliakie. Van het een kwam het ander en voor hij het wist was hij de coeliakie-goeroe van het land. Sinds 2002 is Chris hoogleraar aan het VUmc. Daar heeft hij zich de laatste jaren gefocust op refractaire coeliakie, aberrante cellijnen, EATL's en de laatste tijd ook neurocoeliakie. En, zo werd duidelijk, ook coeliakie bij paarden en honden (springer spaniels etc). Daarnaast heeft hij zich als hoofd van de afdeling gestort op 'drug rediscovery', waarbij vooral de thiopurines, en met name 6-thioguanine, veel aandacht gehad hebben. Van 1 patiënt op 6TG in 2001 naar nu 4000 patiënten in Nederland op Thiosix.

Als complete verrassing werd Mulder tijdens de sessie door loco-burge-

meester van Amsterdam, Eric van der Burg, geridderd in de Orde van de Nederlandse Leeuw. Wel 40 lofbrieven waren er in het geniep gestuurd om dit voor elkaar te krijgen.

Ik spreek Chris een dikke week na zijn afscheidsrede in een restaurantje in Den Haag. Vanaf het eerste moment dat ik hem oppik bij station Hollands Spoor is het duidelijk. Mulder is nog lang niet klaar. Tijdens de korte autorit belt hij nog snel tussendoor een patiënt. Chris: "Voorlopig blijf ik drie dagen per week werken en ik bekijk het per jaar of ik doorga". Met de hem kenmerkende tomeloze energie vertelt hij over zijn huidige bezigheden. Er lopen tal van projecten en hij vliegt nog steeds de hele wereld over. Het thuisfront heeft vooralsnog weinig hoop dat hij gaat rentenieren. We strijken neer op het terras van een 'proeflokaal' waar ook oud-opleidingsassistent Leendert Oterdoom aanschuift. Gedrieën blikken we terug op goede tijden in de VU en bespreken we onder meer de toekomst van de VUmc-AMC alliantie. Chris ziet nog veel beren op de weg. Dat gaf hij ook al aan bij zijn afscheidsrede. Hij heeft altijd wel een visionaire blik, die hij nooit onder stoelen of banken schuift. Enkele dagen na zijn rede op 30 juni

werd hij gebeld door een topambtenaar van de Gemeente Amsterdam, die graag nog eens napraatte over hetgeen Chris gezegd had. Op het stadhuis horen ze alleen maar Hosanna verhalen over de fusie. Ze waren met name geschrokken van de term Confetti-zorg, dat de patient overal een beetje zorg mag halen, en zich suf reist.

"Disruptief!". Zo noemde Gerd Bouma (sinds 1 juni het nieuwe hoofd van de afdeling MDL in het VUmc) tijdens zijn speech de belangrijkste karaktereigenschap van Chris Mulder. Disruptieve mensen, zo legde Bouma uit, zijn vaak tegendraads, maar zijn juist daardoor in staat tot grote ontdekkingen en innovaties. Disruptieve managers hebben de capaciteit een organisatie groot te maken, maar stuiten daarbij vaak op veel weerstand.

Tijdens ons gesprek vraag ik Chris of hij zich daarin herkent. Dat is wel degelijk zo. Chris vertelt dat hij zich opgelaten voelde van alle lovende woorden die voor hem gesproken werden. "Ik had een extreem gevoel van dankbaarheid". Dat is wie hij is, een disruptief persoon, maar met een hart van goud.

Rob Slangen

ADVERTENTIE

Introductie nieuw bestuurslid

Sectie Kinder MDL

Naam: Bart Koot

Geboortedatum: 4 september 1973

Functie binnen bestuur: voorzitter
Sectie Kinder-MDL

Motivatie:

Kinder-MDL is een specialisme vanuit de kindergeneeskunde met wel overlap met veel aspecten van de volwassen MDL. Dat maakt ons een wat bijzondere sectie binnen de NVGE. In Nederland wordt binnen de kleine groep kinderartsen-MDL steeds beter georganiseerd samengewerkt in patiëntenzorg, onderzoek en onderwijs.

Door het uitbouwen van de samenwerking met de NVGE en het navolgen van initiatieven binnen de NVGE en de NVMDL kan de kinder-MDL mijn inziens op deze gebieden echter nog verder verbeteren. Anderzijds kunnen we als specialisme met wat andere werkwijze ook weer een bijdrage aan de NVGE leveren met een eigen kijk op sommige problemen. Ik hoop aan deze kruisbestuiving de komende jaren te kunnen bijdragen.

Ziekenhuis: AMC

Afdeling: kindergeneeskunde, kinder-MDL

Functie: kinderarts-MDL

Aandachtsgebieden: Hepatologie

Opvolger van: Hankje Escher

Bestuursvergadering

Brainstormen op niveau!

Onderzoek toont aan dat ruimte, vrijheid en openheid de voorwaarden zijn voor een succesvolle brainstorm. Op de jaarlijkse brainstormsessie van het NVGE-bestuur op 30 mei jl. waren al deze voorwaarden in ruime mate aanwezig. Huize Molenaar te Utrecht bleek de ideale ruimte te zijn voor het enthousiaste bestuur om geprikkeld te worden tot nieuwe ideeën. Het komende jaar zult u hier via het *DDD news* meer over horen.

Samenstelling bestuur

Prof. dr. P.D. (Peter) Siersema, *voorzitter*

Prof. dr. L.P.S. (Laurents) Stassen, *vice-voorzitter*

Dr. W.H. (Wouter) de Vos tot Nederveen Cappel, *penningmeester*

Prof. dr. C.J. (Janneke) van der Woude, *secretaris*

Prof. dr. M.A. (Marc) Benninga, *lid*

Dr. K. (Klaas) van der Linde, *lid*

toegevoegde leden:

Dr. J.M. (Jan-Maarten) Vrolijk, *Nederlandse Vereniging voor Hepatologie*

Dr. A.E. (Andrea) van der Meulen, *Sectie Inflammatoire Darmziekten*

Prof. dr. J.C. (Hankje) Escher, *Sectie Kinder-MDL*

Dr. P. (Peter) van Duijvendijk, *Nederlandse Vereniging voor Gastro-intestinale Chirurgie*

Dr. J.J. (Josbert) Keller, *toegevoegd bestuurslid*

T. (Thea) Korpershoek, *Verpleegkundigen & Verzorgenden Nederland MDL*

Dr. A.J. (Arjan) Bredenoord, *Sectie Neurogastroenterologie en motiliteit*

Dr. K.M.A.J. (Kristien) Tytgat, *Nederlandse Vereniging van Maag-Darm-Leverartsen*

Dr. J.M. (Jolanda) van Dieren, *Sectie Gastrointestinale Oncologie*

Dr. M.E. (Manon) Wildenberg, *Sectie Experimentele Gastroenterologie*

Prof. dr. ir. H.W. (Hein) Verspaget, *namens bestuur NVGE*

Dr. G.J.A. (Geert) Wanten, *Netherlands Society for Parenteral and Enteral Nutrition (NESPEN)*

Prof. dr. B.L.A.M. (Bas) Weusten, *Sectie Gastrointestinale Endoscopie*

Dr. S. (Sander) van der Marel, *aios MDL*,

redactie DDD news

ADVERTENTIE

UEG: de Public Affairs Committee

De Public Affairs Committee van de UEG is verantwoordelijk voor het verbeteren van de awareness van MDL-ziekten bij beleidsmakers op Europees niveau, om zo de belangen van onze patiënten en onze beroepsgroep zo goed mogelijk te behartigen. Ik ben sinds 2013 namens de ESGE lid van de PAC, die bestaat uit 12 tot 14 MDL-collega's uit diverse Europese landen die de verschillende subverenigingen zoals de EASL, ESDO en ECCO vertegenwoordigen. Mijn collega Monique van Leerdam (NKI/AvL) maakt ook deel uit van deze UEG-commissie.

De PAC wordt ondersteund door een vertegenwoordiger van de UEG, die als lobbyist in Brussel ervaring heeft. Jana Tenglerova is het merendeel van haar tijd op het kantoor in Brussel werkzaam, de rest van haar tijd maakt ze deel uit van de staf op het UEG-hoofdkantoor in Wenen. Zij ondersteunt de contacten van de PAC met de leden van het Europees Parlement (de zgn MEPs), vertegenwoordigers van de EU en andere partijen, om zo MDL-zaken goed op de EU agenda te krijgen. In de afgelopen jaren heeft de PAC de focus op een aantal zaken gehad. Naast aandacht voor algemene initiatieven zoals de Digestive Health Month, het oprichten van een Digestive Health Forum binnen de EU en het starten van een jaarlijkse Digestive Health Summit in het Europese Parlement (in nov/dec), was er aandacht voor specifieke onderwerpen zoals IBD bij kinderen, darmkanker, alvleesklierkanker, voeding en overgewicht bij kinderen en alcohol gerelateerde aandoeningen. Deze campagnes worden ondersteund door een mediacampagne bedrijf, dat zorgt voor goede persberichten en infographics en mooie en informatieve video's (ueg.eu).

Er is vanuit de PAC veel aandacht voor de GE-oncologie, specifieke darmkanker en alvleesklierkanker. Vroege detectie van darmkanker is mogelijk middels screening, en kan resulte-

ren in een afname van morbiditeit en mortaliteit van deze aandoening. Helaas is darmkankerscreening nog lang niet in alle lidstaten van de EU ingevoerd en ook is de participatie aan dergelijke programma's in veel landen nog verre van optimaal. Alvleesklierkanker heeft een toenemende incidentie en een zeer slechte prognose, rede om meer onderzoek naar o.a. vroegdetectie van dit type kanker te stimuleren. Om deze doelen kracht bij te zetten heeft de PAC een congres georganiseerd. De European Digestive Cancer Days vinden plaats van 25-27 september in Praag, en is naast MDL-collega's ook gericht op beleidsmakers in de diverse EU lidstaten (cancer-days.eu). We hopen op goede deelname en discussies om de vroegdetectie en preventie van de

diverse GE-tumoren in Europa verder te optimaliseren.

Europa is de regio met de hoogste alcohol-consumptie in de wereld, met als gevolg een hoog morbiditeit en mortaliteit van alcohol-gerelateerde aandoeningen. Alcohol is ook een belangrijke risicofactor voor GE-tumoren. Onder regie van de PAC werd recent een rapport over dit onderwerp geschreven, infographics en folder en een instructieve video gemaakt ("Time for change"). Tevens is de PAC actief betrokken bij de bijeenkomst "Alcohol and cancers" in het Europese Parlement. Het werk voor de PAC is divers en leerzaam, waarbij ik nauw samenwerk met collega's en andere professionals uit verschillende Europese landen en ervaring op doe in de Europese politiek.

ADVERTENTIE

Louis Vermeulen

Louis Vermeulen is toponderzoeker en groepsleider in het AMC. Zijn onderzoeken richten zich onder andere op de rol van stamcellen bij gastrointestinale tumoren en op de identificatie van moleculaire subtypes van het colon carcinoom. Deze onderzoeken hebben geleid tot imposante publicaties. Hij ontving meerdere persoonlijke grants waaronder een "career development grant" van de MLDS. In het kader daarvan geeft hij tijdens de najaarsvergadering een terugkoppeling over het thema "novel chemoprevention strategies for intestinal cancer". Wij zijn verheugd dat hij zijn voordracht zal houden als intermezzo tijdens de abstractsessie van de Sectie Gastrointestinale Oncologie op vrijdag 6 oktober in zaal 80

Jolanda van Dieren, voorzitter Sectie Gastrointestinale Oncologie

Dr. Louis Vermeulen is internist in opleiding en Principal Investigator in het Academisch Medisch Centrum (AMC) in Amsterdam. Hij heeft daar ook gestudeerd en er zijn PhD behaald. Vervolgens heeft hij een aantal jaren gewerkt als research fellow in Cambridge, Engeland. Zijn onderzoek richt zich op het colorectaal carcinoom. In het bijzonder bestudeert hij de rol van stamcellen in het ontstaan en de progressie van deze maligniteit. Zijn research groep heeft als een van de eerste darmkanker subtypen beschreven op basis van genexpressie profielen. Het doel van Vermeulen is om nieuwe vormen van preventie te ontwikkelen en de therapie voor darmkanker te verbeteren. Zijn onderzoeksgroep wordt ondersteund door onder andere een ERC Strating Grant, een VIDJ beurs, KWF project Grants en een MLDS Career Development Grant.

Palak Trivedi

Op donderdag 5 oktober a.s. vindt tijdens de DDD het jaarlijkse klinische NVH-symposium plaats (Baroniezaal).

Zoals altijd zullen de abstract sessies 's middags plaatsvinden, is er de jaarlijkse en altijd spannende battle "best clinical hepatology paper" en is er 's ochtends tussen 10.00 en

12.00 uur een klinisch symposium. De titel van dit symposium is "THE GUT-LIVER AXIS". Onderwerpen die besproken zullen worden zijn de genetica van PSC, resultaten van de mondiale GLOBE PBC studie en de pathofysiologie van PSC. Het laatste onderwerp zal besproken worden door Dr. Palak Trivedi, MDL-arts in het NIHR Centre for Liver Research van de Universiteit van Birmingham (VK). Dr. Trivedi is een jonge clinicus met uitgesproken wetenschappelijke belangstelling en activiteit. Zijn onderzoek richt zich op de risicofactoren en fenotypische karakterisering van de darm-lever-as in immuun gemedieerde lever en galziekten. Hij zal een overzicht van de huidige kennis geven alsmede een blik op de toekomst werpen.

Jan Maarten Vrolijk, namens de NVH

Career Summary Dr. Palak Jitendrakumar Trivedi, Birmingham Centre for Liver Research

- 2016 Gastroenterology Speciality Certificate Examination, SCE (UK)
- 2015 Academic Clinical Lecturer and Specialist Registrar (SPR) in Hepatology and Gastroenterology
 - NIHR Birmingham Centre for Liver Research, University of Birmingham (UK)
 - Liver Unit Queen Elizabeth Hospital (QEH), Birmingham (UK)
- 2015 PhD in Liver Immunology: "Exploring the Role of Mucosal Immunity in PSC"
- 2016 Study Co-ordinator for the International PSC Study Group (IPSCSG)
- 2012 Study Co-ordinator for the Global PBC Study Group and Birmingham PBC Research Group
- 2012 Wellcome Trust Clinical Training Fellowship
- 2009 SPR in Hepatology, Gastroenterology and Internal Medicine; Oxford Deanery (UK)
- 2008 MRCP (London, UK)

Programma donderdag 5 oktober 2017

Donderdag	Brabantzaal	Auditorium	Baroniezaal	Parkzaal
08.30 - 10.00	Ontvangst en koffie	Ontvangst en koffie	Programma aios MDL	Ontvangst en koffie
10.00 - 11.30		NVGIC-symposium: Slokdarm/maag	Klinisch symposium NVH: The liver-gut axis	Abstractsessie Nederlandse Vereniging voor Gastrointestinale Chirurgie
11.30 - 12.00	Ledenvergadering NVGE	Geen programma ALV NVGE	Geen programma ALV NVGE	Geen programma ALV NVGE
12.00 - 13.00	Lunch in expositiehal	Lunch in expositiehal	Lunch in expositiehal	Lunch in expositiehal
13.00 - 15.00	Motiliteitssymposium: New perspectives in IBS	NVGIC-symposium: HPB	Abstractsessie Nederlandse Vereniging voor Hepatologie	Abstractsessie Nederlandse Vereniging voor Gastrointestinale Chirurgie
15.00 - 15.30	Theepauze	Theepauze	Theepauze + ALV NVH	Theepauze
15.30 - 17.00	Interactieve IBS masterclass verzorgd door gastsprekers D. Drossman en M. Simren	NVGIC-symposium: Bariatric	Abstractsessie Nederlandse Vereniging voor Gastroenterologie	Symposium rond de herziene richtlijn Bloedingen tractus digestivus
17.00 - 17.30	Voordrachten President Select			
17.30 - 17.40	Toekenning erelidmaatschap Prof. dr. Chris Mulder			
17.40 - 17.45	Uitreiking Subsidies NVGE			
17.45 - 18.30	Tytgat Lecture door Prof. Douglas Drossman			
18.30 - 19.30	Borrel in expositiehal			
19.30 - 22.00	Diner Beneluxzaal			
22.00 - 01.00	Borrel / Muziek in foyer			

Programma donderdag 5 oktober 2017, overige zalen

Donderdag	Zaal 58	Zaal 80	Zaal 81
13.00 - 15.00	Seniorenprogramma	Meet the expert Inflammatoire Darmziekten: L.P.S. Stassen en C.J. van der Woude	Meet the expert Obstructie Tractus Digestivus: F. ter Borg en V.M.C.W Spaander
15.30 - 17.00		Werkgroep Leverchirurgie / DHBA wetenschappelijke vergadering	

Programma vrijdag 6 oktober 2017

Vrijdag	Auditorium	Baroniezaal	Parkzaal	Zaal 80
08.30 - 09.30	Ontvangst en koffie	Ontvangst en koffie	Ontvangst en koffie	Ontvangst en koffie
09.30 - 11.00	Videosessie en programma Sectie Gastrointestinale Endoscopie	Symposium: Het multidisciplinaire voedingsteam	Abstractsessie Sectie Inflammatoire Darmziekten	Abstractsessie Sectie Gastrointestinale Endoscopie
11.00 - 11.30	Koffiepauze expo	Koffiepauze expo	Koffiepauze expo	Koffiepauze expo
11.30 - 13.00	Symposium BVO Darmkanker	Minisymposium multidisciplinaire richtlijnen in de dagelijkse praktijk	Abstractsessie Sectie Inflammatoire Darmziekten	Abstractsessie NVGE / NESPEN
13.00 - 14.00	Lunch expositiehal	Lunch expositiehal	Lunch expositiehal	Lunch expositiehal
14.00 - 15.40	Symposium Inflammatoire darmziekten	Abstractsessie Sectie Gastrointestinale Endoscopie		

Programma vrijdag 6 oktober 2017 - V&VN

Vrijdag	Brabantzaal	Zaal 63/64
09.00 - 09.25	Ontvangst en koffie	Ontvangst en koffie
11.00 - 11.15	Ochtend: endoscopie (pauze van 11.00-11.30)	Ochtend: MDL algemeen (pauze van 11.00-11.30)
13.00 - 14.00	Lunchpauze	Lunchpauze
14.00 - 15.45	Middag: endoscopie	Middag: verpleegkundig endoscopisten
	<i>PM: u bent tevens van harte welkom bij het symposium inflammatoire darmziekten in het Auditorium, aanvang 14.00 uur</i>	<i>PM: u bent tevens van harte welkom bij het symposium inflammatoire darmziekten in het Auditorium, aanvang 14.00 uur</i>

SYMPOSIUM

ABSTRACTSESSIE

Tijdstippen diverse ledenvergaderingen

Nederlandse Vereniging voor Gastroenterologie	5 oktober	11.30 uur	Brabantzaal
NVMDL i.o.	5 oktober	12.00 uur	Zaal 55-57
Nederlandse Vereniging voor Hepatologie	5 oktober	14.30 uur	Baroniezaal
Nederlandse Vereniging van Maag-Darm-Leverartsen	6 oktober	08.00 uur	Zaal 82-83
Sectie Gastrointestinale Oncologie	6 oktober	10.30 uur	Zaal 80
Sectie Inflammatoire Darmziekten	6 oktober	12.50 uur	Parkzaal

ADVERTENTIE

COMING

- 2005 MBBS with Multiple Merit; St. George's Hospital Medical School, University of London (UK)
- 2002 BSc (Hons); St. George's Hospital Medical School, University of London (UK)
Thesis: "CKIgII, IHH and GRABII in Autosomal Dominant Robinow Syndrome"

Immediate Career Aspirations

1. Develop research portfolio with a focus on stratified medicine in autoimmune biliary diseases.
2. Certification of Completion of Training in Hepatology and Gastroenterology (due 08/2018).
3. Become a Career Transplant Hepatologist, with an academic interest in autoimmune liver disease

Five-year forward research view

1. Develop a predictive index for stratifying colectomy risk peri / post liver transplant for patients with primary sclerosing cholangitis (PSC) using virtual chromo-colonoscopy
2. Validate the prognostic utility of circulating mucosal adhesion molecules in patients with concurrent immune-mediated liver disease and colitis

Inschrijven Digestive Disease Days oktober a.s.

Medio juni ontving u een link die toegang geeft tot de congresregistratie voor de DDD op 5 en 6 oktober 2017. De inschrijving zal wederom via het nieuwe congresregistratiesysteem gebeuren, waarbij u voortaan ook de factuur en nadien het bewijs van deelname digitaal ontvangt. Deze worden eenmalig verstrekt, dus het is zaak de documenten op te slaan. Het programma van de Digestive Disease Days op 5 en 6 oktober a.s. in Conference Center NH Koningshof te Veldhoven is recent via e-mail aan alle leden toegezonden, maar uiteraard ook te vinden op de website. Eerder is besloten het programma niet meer in gedrukte vorm uit te geven, wel ontvangt u ter plaatse het gebruikelijke abstractboekje. Voor het eerst zal er ook gewerkt worden met een congres-app. Voor uw planning op dit moment vindt u een schematisch overzicht van de verschillende congresonderdelen op pagina 14-15.

3. Broaden / refine our understanding of the factors which negatively impact liver allograft survival following transplantation in PSC

Vanaf 25 september 2017: een nieuwe congresapp

De congresapp is beschikbaar op 3 platforms:

1. **WebApp** Betreft een responsive website, die compatibel is met smartphone, tablet en PC/Mac. Te benaderen middels een webbrowser op www.nvge-congresapp.nl.
2. **iOS** De WebApp is beschikbaar in de AppStore (iPhone & iPad). Zoek op "NVGE".
3. **Android** De WebApp is tevens beschikbaar in GooglePlay (android smartphone & tablet). Zoek op "NVGE".

www.nvge-congresapp.nl

ADVERTENTIE

Onschuldige virale infectie verdacht als veroorzaker van Coeliakie

EEN BIJDRAGE VAN **JANNEKE SAMSOM**

Wat al jaren vermoed werd is nu wetenschappelijk aangetoond. Een relatief onschuldige virale darminfectie kan het immuunsysteem aanzetten tot verlies van tolerantie voor gluten met coeliakie als gevolg. Dat ontdekte een groep internationale onderzoekers onder wie Janneke Samsom, hoofd Laboratorium Kindergeneeskunde van het Erasmus MC-Sophia.

Bij patiënten met coeliakie raakt het slijmvlies van de dunne darm beschadigd door een foutieve afweerreactie op het onschadelijke voedselwit gluten. Gluten komt voor in tarwe, rogge, gerst, spelt en kamut. Het vreemde aan deze ziekte is dat er naast de afweer reactie tegen gluten ook een auto-immuun reactie ontstaat tegen het lichaamseigen enzym tissue-transglutaminase dat belangrijk is voor weefselherstel. "Coeliakie is zeker geen allergie en daarom is het belangrijk dat patiënten een strict glutenvrij dieet volgen." legt onderzoeker Janneke Samsom uit.

Veelvoorkomende ziekte

Bij het ontwikkelen van coeliakie spelen drie factoren een rol: genetica, dieet en omgeving. Patiënten brengen het gen human leukocyte antigen (HLA)-DQ2 of DQ8 tot expressie. Dit molecuul, dat tot expressie komt op immuuncellen, kan gluten binden en vervolgens T lymfocyten aanzetten tot het maken van schade. In Nederland is gluten onderdeel van het dagelijks dieet en heeft ongeveer 1 op de 4 mensen de genetische aanleg maar naar schatting heeft maar 1 op de 200 mensen coeliakie. "Er moet dus een omgevings factor zijn waardoor iemand de tolerantie voor gluten verliest."

Muizenonderzoek

Epidemiologische studies en een immunologisch patroon passend bij een virus infectie doen onderzoekers al jaren vermoeden dat een virale infectie de aanzet tot verlies van tolerantie zou kunnen geven. Deze studie toont aan dat het in principe onschuldige reovirus de afweerreactie op gluten verandert. Vooral kinderen worden vaak geïnfecteerd met dit virus, maar worden er niet heel erg ziek van. Toch blijkt dat bij muizen die geïnfecteerd worden met het reovirus de intolerantie voor gluten kan ontstaan. Er werden twee heel nauw verwante soorten reovirussen gebruikt die evenveel

deelden en de darm even goed konden infecteren zonder veel schade te veroorzaken. "Wat verschil maakte was de soort ontsteking die de virussen veroorzaken. Het virus dat de meeste ontsteking veroorzaakt heeft de intolerantie voor gluten tot gevolg. Hierdoor kon aangetoond worden hoe de T lymfocyt reactie ontspoorde".

Hoe dit bij mensen zit is nu nog niet duidelijk. Wel vonden de onderzoekers bij mensen met coeliakie een hoger gehalte aan antistoffen tegen het reovirus in het bloed, wat betekent dat deze mensen ooit geïnfecteerd geweest zijn bij dit virus. Dit was niet zo voor antistoffen tegen rotavirus wat er eerder van verdacht werd de ziekte te induceren. "Maar of iedereen die de genetische aanleg heeft en het reovirus krijgt ook coeliakie ontwikkelt is niet duidelijk", aldus Samsom.

Wetenschappelijke stap

Deze vinding is vooral een wetenschappelijke vooruitgang en niet iets waar patiënten nu al iets aan hebben. "Het is wetenschappelijk gezien een heel belangrijk startpunt. We weten nu dat het reovirus dit effect kan hebben en hebben dus een omgevingsfactor vastgesteld. Het zou geen verassing zijn als we nog enkele virussen en/of bacteriën vinden die hetzelfde kunnen." Het vinden van het patroon van de schadelijke ontsteking is de essentiële nieuwe stap. Hiermee is de route gevonden waarmee het virus de tolerantie doorbreekt. "Nu moeten we uitzoeken wat er precies gebeurt: waarom gaat het mis en wat gebeurt er waardoor je de tolerantie verliest? Dat zijn stappen in het onderzoek die eerst genomen moeten worden voor dat we er in de praktijk iets mee kunnen. Voorlopig zullen we coeliakie beter leren begrijpen, maar het betekent niet dat we het kunnen voorkomen."

Vaccinatie?

Hoofdonderzoeker Bana Jabri zegt in een reactie dat er mogelijk een vaccin ontwikkeld kan worden tegen coeliakie. Samsom is hier voorzichtiger in. "Er zijn nog veel te veel dingen die we niet weten om te spreken van een vaccin. In Nederland zijn we daar erg voorzichtig mee, zeker bij kinderen.

Science. Bouziat R et al. 2017 Apr 7;356(6333):44-50.

PRIMEUR:

De Liver research meeting op de DDD

DDD donderdag 5 oktober 2017
15.30 – 17.00 uur zaal 80

De Werkgroep Leverchirurgie (van de NVGIC/ NVCO) en de DHBA wetenschappelijke commissie houden hun halfjaarlijkse Liver Research meeting voortaan tijdens de DDD in Veldhoven.

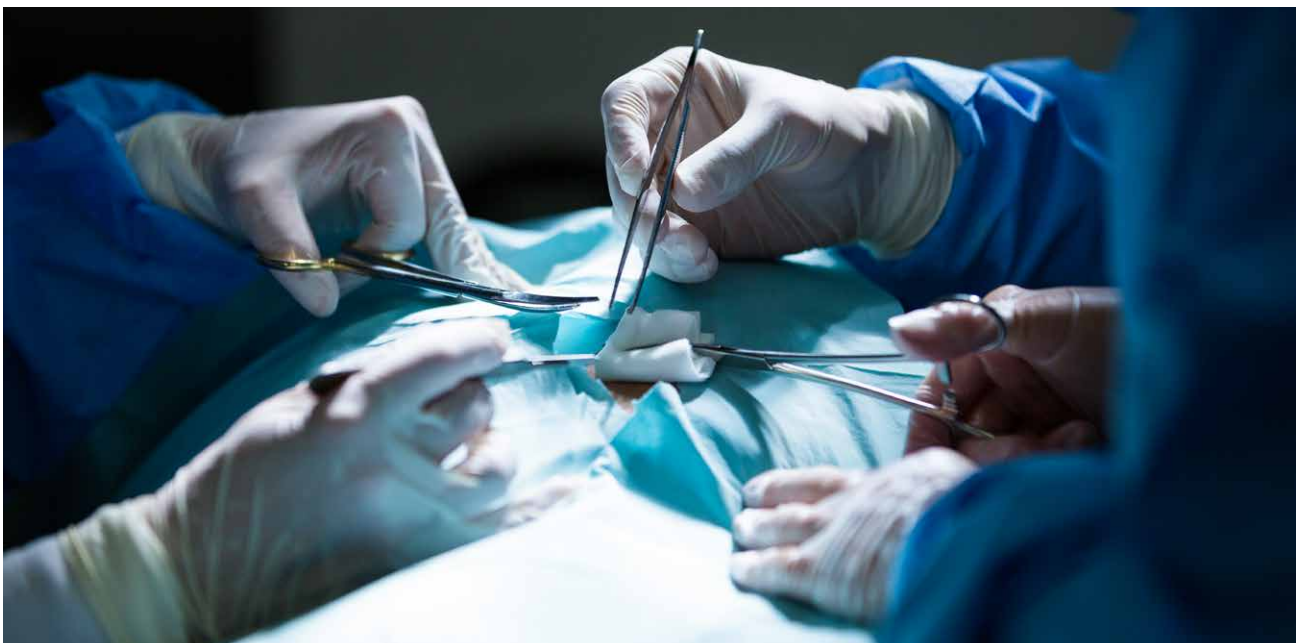
Op het programma staan expert highlights over de behandeling van levertumoren. Tevens krijgt u korte updates van de belangrijkste lopende landelijke studies, waarbij ook nieuwe onderzoeksvorstellen en ideeën kunnen worden besproken. Doel van de werkgroep is het bevorderen van de kwaliteit van zorg en wetenschappelijk onderzoek voor patiënten met levertumoren. De wetenschappelijke commissie ondersteunt de landelijke lever-audit (DHBA), adviseert bij de ontwikkeling van nieuwe indicatoren, en toetst aanvragen voor wetenschappelijk onderzoek. Het streven is de audit multidisciplinair te maken, waar al de eerste stappen voor gezet zijn. De Werkgroep leverchirurgie participeert tevens in de DCCG "Stadium 4"- werkgroep, die recent is opgericht ter bevordering en coördinatie van landelijke studies voor colorectale metastasen.

Programma:

1. Welkom en update Werkgroep Leverchirurgie en DHBA
Dirk Grünhagen (chirurg ErasmusMC, voorzitter)
2. Voordrachten:
 - Intra-arteriële chemotherapie
Bas Groot Koerkamp (chirurg Erasmus MC)
 - Selectieve Interne Radiatie Therapie (SIRT)
Maarten Smits (fellow interventieradiologie UMCU)
 - Systeemtherapie bij colorectale levermetastasen
Jan-Willem de Groot (internist-oncoloog Isala)
3. Korte studie updates (3 minuten pitches gevolgd door korte discussie):

CAIRO 5	GREEN LIGHT
CHARYSMA	PUMP
ORANGE-2	LAVA
PALM	COLLISION
ORCHESTRA	KOSTENSTUDIE

Gijs Patijn, HPB-chirurg Isala

Oproep musicerende MDL-ers voor de donderdagavond!

Zijn er leden van onze vereniging die het leuk vinden op donderdagavond 5 oktober na het diner, al dan niet in groepsverband, muziek te maken en voor gezelligheid te zorgen in de Baroniezaal en/of de Limburgfoyer? Afhankelijk van het aantal aanmeldingen zullen we een indeling maken qua speeltijden.

Aanmelden uiterlijk 15 september a.s. bij k.verweij@erasmusmc.nl met cc aan congres@nvge.nl.

FOTO: ERIC BORGHIS

Veldhoven-run voor early birds en sportieve NVGE-ers

Voor deelnemers aan de Digestive Disease Days zal voorafgaand aan het programma op donderdag 5 oktober om 07.30 uur weer een Veldhoven-run worden georganiseerd.

Afstand: 5 km. Vertrek vanaf de hoofdingang van Koningshof. Dit keer een extra vroege start vanwege het programma voor en door aios in de Baroniezaal vanaf 08.30 uur.

Hiernaast een foto van de sportievelingen in maart jl.

We hopen op een groter wordende groepsfoto!

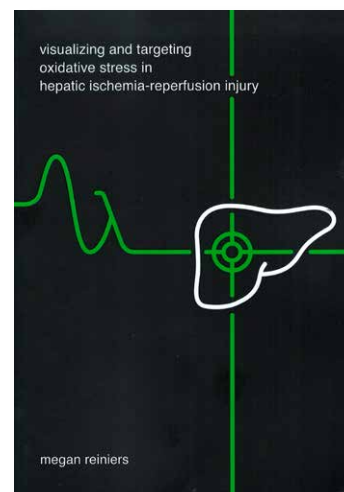
Proefschriftsponsoring

Zoals bekend kan de NVGE een bijdrage leveren aan de drukkosten van proefschriften van NVGE-leden. Het bedrag van de proefschriftsponsoring door de NVGE bedraagt voor 2017 € 500,-. Een samenvatting van het proefschrift wordt na toekenning op de website van de NVGE worden geplaatst. Het aanvraagformulier voor proefschriftsponsoring kunt u downloaden via www.nvge.nl. U kunt daar ook de voorwaarden nalezen.

Onderstaand lid ontving in de afgelopen periode proefschriftsponsoring. De samenvatting van deze en eerdere proefschriften kunt u vinden via www.nvge.nl

M.J. Reiniers – 5 juli 2017

Visualizing and targeting oxidative stress in hepatic ischemia-reperfusion injury

Van de '51st annual meeting of the Pancreas Club' tot de 'Slippery Slopes'.

Op 27 januari 2017 kreeg ik het heugelijke nieuws dat mijn abstract getiteld 'A nationwide multidisciplinary online expert panel for locally advanced pancreatic cancer: initial results' was geaccepteerd als poster presentatie op de Pancreas Club Meeting te Chicago. Na wat navraag bleek al snel dat dit een congres was om niet te missen. Niet alleen was aansluitend de Digestive Disease Week (DDW), maar ook Lake Michigan was een aantrekkelijk vooruitzicht. Kort voor vertrek kreeg ik opnieuw goed bericht, namelijk dat het NVGE mij een reisbeurs had toegekend. Graag doe ik via deze weg verslag van mijn ervaringen in Chicago van 3 t/m 10 mei 2017.

Al vanaf de gezamenlijke taxirit van het vliegveld was de toon gezet wat betreft sfeer en wat betreft het wetenschappelijk karakter van de trip. Na een boeiend gesprek met een Obama aanhangende taxi-chauffeur, die ons uitgebreid vertelde over het aantal drive-by shootings in Chicago en zijn onvrede over Donald Trump, bleken mijn medereizigers MDL-artsen uit Australië. De wetenschappelijke voordrachten en poster presentaties die volgden heb ik met interesse gevolgd. Hoogtepunten voor mij waren de voordrachten over neoadjuvante therapie bij zowel borderline als lokaal irresectabele pancreastumoren, en de Europese cijfers over morbiditeit en mortaliteit na hoog-complexe pancreaschirurgie (distale pancreasresectie inclusief een truncus coeliacus resectie). Ook de passie waarmee Italiaanse chirurgen als Giovanni Marchegiani hun presentaties kunnen houden heeft mij geïntrigeerd. Zelf mocht ik een 'Poster of Distinction', ingestuurd door mijn collega, presenteren waarin wij aantoonde dat een RFA behandeling bij patiënten

met een lokaal irresectabel pancreas-carcinoom vaker betrokkenheid van vasculaire structuren laat zien dan gedacht, echter zonder enige klinische gevolgen. Vanuit de MDL hoek werden voor mij boeiende video voordrachten vertoond met endoscopische drainage van afgekapselde vochtcollecties. Ondanks het overschot aan Amerikanen wisten zowel Bengt van Rijssen als Sandra van Brunschot prijzen in de wacht te slepen voor hun studies

'failure to rescue' na pancreaschirurgie en de gerandomiseerde TENSION trial. Gefeliciteerd met jullie prestatie!

Tot slot hebben wij uiteraard ook buiten het congres een geweldige tijd gehad. Chicago heeft veel te bieden: van The Bean, tot bewegende wolkenkrabbers en prachtige sidewalks langs Lake Michigan om met uitzicht (en wind!) hard te lopen. Niet voor niets heet Chicago ook wel The Windy City. Ook de avondactiviteiten konden niet ontbreken. Samen met de Italianen brachten we een bezoek aan de oudste blues club van Chicago waar onder het genot van spareribs kon worden gedanst op live blues, door lokale artiesten. De avond werd afgesloten in de 'Slippery Slopes'. Meer toelichting dan de naam van de Club is hier niet voor nodig.

Marieke Walma, PhD student heelkunde UMC Utrecht.

Groepsfoto voor 'The Bean' (Millennium Park, Chicago).

ADVERTENTIE

NVGE Gastrointestinale Research prijs 2018

Voor de Gastrointestinale Research Award 2018 kunnen proefschriften worden ingestuurd voor in 2017 gepubliceerde academische proefschriften. Voor deze prijs komen Nederlandse onderzoekers werkend in Nederland of in het buitenland en buitenlandse onderzoekers werkend in Nederland, in aanmerking.

De Gastrointestinale Research prijs 2018 bedraagt € 1.500,-. Daarnaast is er nog een prijs van € 500,- beschikbaar gesteld. De prijzen zullen worden uitgereikt tijdens de voorjaarsvergadering van de Nederlandse Vereniging voor Gastroenterologie in 2018 waarbij de winnaar een 10 minuten durende 'ere-voordracht' zal houden.

De inzender dient lid te zijn van de Nederlandse Vereniging voor Gastroenterologie of de Nederlandse Vereniging voor Hepatologie. De inzending kan alleen de vorm hebben van

een academisch proefschrift. Een onafhankelijke jury beslist over de toekenning van de prijs. Het oordeel van de jury is bindend. De jury nodigt de kandidaten uit hun publicaties in 6-voud met een bijgevoegde samenvatting in de Engelse taal van maximaal 300 woorden te sturen naar:

Secretariaat Nederlandse Vereniging voor Gastroenterologie
Postbus 657
2003 RR Haarlem

Deadline: 1 januari 2018

Voorwaarden subsidie voor multidisciplinaire en instelling overstijgende onderzoeksinitiatieven of werkgroepen

Onderzoek wordt in toenemende mate in samenwerkingsverbanden en multidisciplinair verricht. Daarnaast wordt het steeds belangrijker om (prospectief) registraties op te zetten om uitkomsten te meten, met als doel verbetering van kwaliteit van zorg te combineren met wetenschappelijk onderzoek. De instelling-overstijgende en multidisciplinaire werkgroepen vormen vaak de basis voor het opzetten van gerandomiseerde klinische studies. De NVGE wil met (start) subsidies het opzetten en de activiteiten van deze werkgroepen faciliteren. De sluitingsdatum voor de eerstvolgende subsidieronde is vastgesteld op **1 februari 2018**.

Het maximumbedrag voor deze subsidie is € 15.000,-. Daarnaast wordt aan multidisciplinaire werkgroepen vergoedterruimte ter beschikking gesteld tijdens de DDD van de NVGE in Veldhoven.

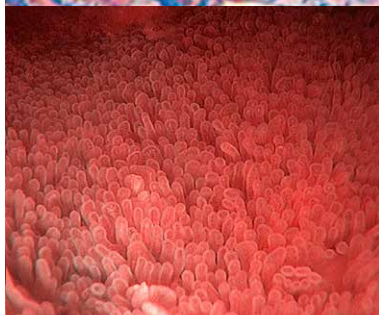
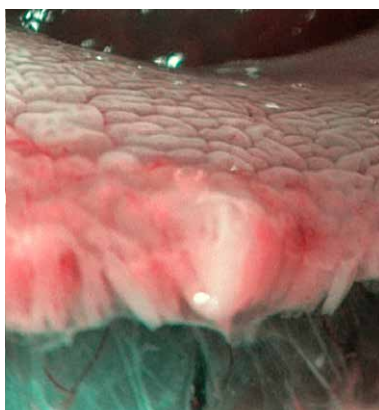
De subsidie is bedoeld voor bestaande en nieuw op te richten (bij voorkeur multidisciplinaire) samenwerkingsverbanden en werkgroepen. Deze kunnen in principe eenmalig voor een subsidie in aanmerking komen. Doel van de werkgroep moet zijn om multicenter patiëntgebonden onderzoek te verrichten of behandelingen prospectief te registreren ten behoeve van wetenschappelijk onderzoek of kwaliteitsbevordering.

De precieze voorwaarden voor de subsidie kunnen worden nagelezen via www.nvge.nl. In 2016 en 2017 werden drie subsidies toegekend. Het bestuur is voornemens ook in 2018 drie subsidies toe te kennen, e.e.a. is vanzelfsprekend afhankelijk van het aantal en de kwaliteit van de ingediende aanvragen.

ADVERTENTIE

INSIDE ART

Uw endoscopie foto in een tentoonstelling?

Endoscopie: kunst?

Een glooiend veld van villi, een prachtig PIT-patroon, een hemelblauwe zee van mucosa, of een adembenemende aambeil. Met Inside Art willen wij uw endoscopie-afbeeldingen tentoonstellen voor een breed publiek.

Oproep:

Stuur uw mooiste endoscopiefoto('s) naar inside.art@amc.uva.nl en ding mee naar een plek in de allereerste tentoonstelling. Als u tot de gelukkigen behoort, ontvangt u na afloop een exemplaar van uw foto in kunstformaat. Voor alle duidelijkheid: het gaat niet om 'de bijzondere casus' of 'de zeldzame bevinding' maar puur om de esthetiek!

Inzending:

Stuur uw bijdrage – geanonimiseerd, in full HD, bestandsformaat PNG of TIFF – vóór 1 december 2017 naar inside.art@amc.uva.nl.

De eerste Inside Art-tentoonstelling (15 foto's) vindt onderdak in het AMC. Onze ambitie reikt echter veel verder: een tournee langs meerdere ziekenhuizen, een plek in een galerie, bij congressen, op een jaarkalender, of zelfs... in een echt museum. De kwaliteit van uw inzendingen bepaalt wat wij met uw hulp kunnen realiseren.

Wij zijn heel benieuwd!

V R A G E N ?

Kim van Munster (AMC)
Clasine de Klerk (AMC)
Yasmijn v. Herwaarden
(Rijnstate)
Yara Backes (UMCU)

020-5662061
inside.art@amc.uva.nl

ADVERTENTIE